

ТРЕНІНГОВІ МОДЕЛІ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД КРАЇН ЄС ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

З наближенням України до Європейського Союзу суттєво зростатиме потреба у підготовлених фахівцях з європейської інтеграції, здатних приймати правильні рішення та відстоювати інтереси нашої держави у наднаціональних структурах ЄС та інших міжнародних організаціях. Виходячи з того, що терміни підготовки спеціалістів такого профілю обмежені, а потреба в них зростає швидкими темпами найбільш прийнятною можуть виглядати тренінгові моделі підготовки, суть яких полягає у наступному:

1. *Поєднання лекцій та семінарських занять* при формуванні вступного курсу, в якому розглядаються основи інституційної моделі ЄС та напрямки реалізації його наднаціональної політики. Бюджет часу не повинен перевищувати 25 %.

2. *Спеціалізований курс*, присвячений певній темі, яка цікавить аудиторію (приміром регіональна, монетарна, інноваційна політика ЄС тощо). Він проводиться за блоковою методикою, коли дається мінімум інформації і одразу в мікрогрупах наводяться приклади того, як це застосувати в Україні. Окремі пункти блоку можуть становити механізми, інструменти здійснення відповідної політики, критерії та ін. Бюджет часу становить 30—35 %.

3. *Власно тренінг* складається з наступних елементів: алгоритм розробки (наприклад стратегії регіонального розвитку), розбір помилок, допущених попередніми учасниками, робота в мікрогрупах щодо написання окремих параграфів, взаємне рецензування, погодження остаточного тексту, виявлення його сильних та слабких сторін тощо. Бюджет часу становить 40 % (5 % залишається на вступне та вихідне тестування).

Кафедрою міжнародної економіки КНЕУ у 2004 році розроблено два тренінги для підвищення кваліфікації державних службовців, які пройшли рецензування фахівцями фонду «InWent» (м. Кельн, Німеччина) в рамках реалізації міжурядової програми «TRANSFORM». Німецькі експерти засвідчили тотожний до європейського методичний та науково-теоретичний рівень нової моделі викладання. Автор цих строк сам є розробником семінару-тренінгу «Трансформація регіональних стратегій України в контексті наближення до стандартів ЄС», який пройшов апробацію в Києві, Черкасах і Кіровограді при проведенні відповідних курсів

разом з Міністерством економіки та з проблем європейської інтеграції України для працівників економічних управлінь облдержадміністрацій. Він виявив наступне:

- низький, на відміну від європейських, рівень знань про ЄС;
- слабку матеріальну базу, що потребує нового технічного оснащення і значних витрат матеріалів;
- тотожність (чи подібність) результатів тренінгу. Успішність вітчизняних спеціалістів за результатами тестів відрізняється не більше, ніж на 15—20 %, хоча і диференціюється на регіональному рівні.

Наведені вище аргументи дозволяють зробити наступні висновки:

1. При започаткуванні магістерської програми «Європейська інтеграція» на факультеті міжнародної економіки та менеджменту КНЕУ доцільно використати саме таку модель викладання.

2. Технічне оснащення навчального процесу має бути доведено до європейського з метою досягнення еквівалентного з них рівня.

3. При підготовці викладачів (тренерів), які працюватимуть із магістрантами цього напрямку слід також використовувати тренінгові модель навчання з відповідною науковою спеціалізацією за його фахом.

В. Г. Чужикова, канд. пед. наук, доцент
кафедри педагогіки та психології

КОНВЕРГЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОСВІТНІХ МОДЕЛЕЙ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Проблема конвергенції (зближення) європейських освітніх систем особливо рельєфно проявила себе на рубежі 70-х — 80-х рр., коли розпочався процес посилення європейської інтеграції та створення спільного ринку. Проте, структуризація кваліфікаційних рівнів та ієрархічних освітніх моделей розпочалася дещо пізніше, наприкінці 80-х — початку 90-х років. Саме у цей період найбільш актуальними стали наступні проблеми:

- уніфікація та стандартизація навчальних планів та програм;
- ідентифікація дипломів про освіту;
- визначення фахових рівнів кваліфікації науковців та професорсько-викладацького складу університетів;
- формування єдиної системи оцінки знань, умінь та навичок випускників університетів.